

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Черкаський національний університет
імені Богдана Хмельницького

ISSN 2076-5843

**ВІСНИК
ЧЕРКАСЬКОГО
УНІВЕРСИТЕТУ**
Серія
ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ

Виходить 4 рази на рік
Заснований у березні 1997 року

№4. 2017
(Частина 1)

Черкаси – 2017

**Засновник, редакція, видавець і виготовлювач –
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького**
Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 16161-4633ПР від 11.12.2009

Журнал розрахований на економістів, викладачів, науковців, аспірантів, студентів.

Журнал входить до «Переліку наукових фахових видань, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук» на підставі Наказу МОН України від 15 квітня 2014 року № 455.

Випуск № 4 (Частина 1) наукового журналу Вісник Черкаського університету, серія економічні науки рекомендовано до друку та до поширення через мережу Інтернет Вченою радою Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького (протокол № 3 від 14.12.2017 року).

Журнал реферується Українським реферативним журналом «Джерело» (засновники: Інститут проблем реєстрації інформації НАН України та Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського), індексується Google Scholar.

Головна редакційна колегія:

Черевко О.В., д.е.н., проф. (головний редактор); *Босчко Ф.Ф.*, член-кор. НАПН України, д.б.н., проф. (заступник головного редактора); *Корновенко С.В.*, д.і.н., проф. (заступник головного редактора); *Кирилюк Є.М.*, д.е.н., проф. (відповідальний секретар); *Архипова С.П.*, к.пед.н., проф.; *Біда О.А.* д.пед.н., проф.; *Гнезділова К.М.*, д.пед.н., доц.; *Головня Б.П.*, д.т.н., доц.; *Гусак А.М.*, д.ф.-м.н., проф.; *Десятов Т.М.*, д.пед.н., проф.; *Земзюліна Н.І.*, д.і.н., проф.; *Жаботинська С.А.*, д.філол.н., проф.; *Кузьмінський А.І.*, член-кор. НАПН України, д.пед.н., проф.; *Кукурудза І.І.*, д.е.н., проф.; *Лизогуб В.С.*, д.б.н., проф.; *Ляшенко Ю.О.*, д.ф.-м.н., доц.; *Марченко О.В.*, д.філос.н., проф.; *Масненко В.В.*, д.і.н., проф.; *Мінаєв Б.П.*, д.х.н., проф.; *Морозов А.Г.*, д.і.н., проф.; *Перехрест О.Г.*, д.і.н., проф.; *Поліщук В.Т.*, д.філол.н., проф.; *Селіванова О.О.*, д.філол.н., проф.; *Чабан А.Ю.*, д.і.н., проф.; *Шпак В.П.*, д.пед.н., проф.

Редакційна колегія серії:

Кукурудза І.І., д.е.н., проф. (відповідальний редактор напряму «Економічна теорія»); *Процаликіна А.М.*, к.е.н., доц. (відповідальний секретар напряму «Економічна теорія»); *Назаренко С. А.*, д.е.н., проф. (відповідальний редактор напряму «Менеджмент та економічна безпека»); *Зачосова Н.В.*, к.е.н., доц. (відповідальний секретар напряму «Менеджмент та економічна безпека»); *Андрусак В. М.*, к.е.н., доц.; *Врубель Ю.* д.е.н., проф. (Польща); *Волейшо Я.*, д.е.н., проф. (Польща); *Єжі Веславські*, д.е.н., проф. (Польща); *Єфіменко Н.А.*, д.е.н., проф.; *Кирилюк Є.М.*, д.е.н., доц.; *Пасека С.Р.*, д.е.н., проф.; *Петрова І.Л.*, д.е.н., проф.; *Прямухіна Н. В.*, д.е.н., *Пузіков В.В.*, д.е.н., проф. (Білорусь); *Соловійов В.М.*, д.ф.-м.н., проф.; *Шпильова В.О.*, д.е.н., доц.; *Андрусак В. М.*, к.е.н., доц.

Адреса редакційної колегії:

18000, Черкаси, бульвар Шевченка, 81,
Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького,
кафедра менеджменту та економічної безпеки, тел. (0472) 54-47-67,
web.-сайт: www.ejournal.cdu.edu.ua
e-mail: natazachosova@ukr.net

УДК 338.48(477)

ПАСЕКА Станіслава Раймондівна,
д.е.н., професор, професор кафедри туризму,
Черкаський національний університет
ім. Б. Хмельницького, м. Черкаси, Україна,
apaseka@ukr.net

ДЕМКО Валентина Сергіївна,
аспірант спеціальності «Економіка»,
Таврійський державний
агротехнологічний університет,
м. Мелітополь, Україна
valjademko88@gmail.com

СІЛЬСЬКИЙ ЗЕЛЕНИЙ ТУРИЗМ ЯК ЗАПОРУКА РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ

У статті розглянуто стан і розвиток сільського зеленого туризму в Запорізькій області, як раціонального заходу диверсифікації підприємницької діяльності сільських територій та впровадження альтернативного виду зайнятості сільського населення. Наведено основні умови і фактори для його покращення.

Ключові слова: сільський зелений туризм, суб'єкти аграрного сектору, диференціація, операційна діяльність, сільські території, агротуристичний продукт, підприємницька діяльність, агросадиба.

Постановка проблеми. В умовах економічної кризи, яка має місце в Україні, посилюються негативні процеси в суспільстві такі як спад виробництва, вивільнення працівників, збільшення надлишку робочої сили, відсутність капіталовкладень на створення нових робочих місць, реструктуризація господарства. За таких умов важливо розвивати галузі, які не вимагають великих фінансових вкладень. До них відноситься туризм, а особливо такий його вид, як сільський зелений туризм. (СЗТ) Пріоритетність розвитку сільського зеленого туризму в Україні зумовлюється нагальною необхідністю невідкладного розв'язання соціально-економічних проблем сучасного села. Виконуючи відпочинкову та пізнавальну функції, залучаючи капітальний житловий фонд у сільській місцевості і наявні природно-рекреаційні ресурси, пам'ятки історії та культури, сільський зелений туризм враховує інтереси виробників та споживачів туристичних послуг, при цьому зберігає екологічну рівновагу в регіоні. Розвиток його у кожній області України має свою специфіку, зумовлену комплексним впливом різноманітних чинників – історичних, географічних, етнографічних, культурних, економічних, соціальних та інших, які мають свої переваги та недоліки. Забезпечення сприятливих умов розвитку СЗТ на регіональному рівні – це перспективний напрям розвитку підприємництва та розвитку сільських територій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Підґрунтям для проведення дослідження умов розвитку сільського зеленого туризму в Україні є наукові праці вітчизняних учених, присвячені розробці теоретико-методологічних і методичних основ розвитку сфери послуг взагалі і сільського зеленого туризму, зокрема, О. Любіцевої, М. Мальської, Л. Мерлян, М. Рутинського, П. Горішевського, Ю. Зінька, В. Гловацької, І. Дудника, О. Бейдика, О. Дмитрука, В. Терещенка, Ю. Зінька, В. Смаль, та ін.

Незважаючи на це, ряд аспектів цієї актуальної проблеми в нових економічних умовах залишаються недостатньо вивченими і потребують більш глибоких досліджень.

Мета та завдання дослідження. Визначити потенційні можливості розвитку сільського зеленого туризму на півдні Запорізької області та оцінити основні економічні вигоди його діяльності для сільських територій.

Виклад основного матеріалу дослідження. Україна сьогодні використовує менш ніж третину від наявного туристичного та рекреаційного потенціалу, як засвідчує

Світовий економічний форум. За експертними оцінками, при повноцінному розкритті українського туристичного потенціалу надходження до бюджетів усіх рівнів можуть становити до 10 млрд дол. США на рік, скільки отримують країни, спів мірні з Україною за туристично-рекреаційним потенціалом [2]. Виступаючи потужним чинником розвитку національної економіки, туризм є одним з основних джерел створення робочих місць, забезпечуючи зайнятість як кваліфікованої, так і некваліфікованої робочої сили.

Зелений туризм виник як альтернатива класичному курортному відпочинку. Адже, в світі спостерігається перехід від так званої SSS-моделі відпочинку (Sea – Sun – Sand: Море – Сонце – Пісок) до моделі LLL (Lore – Landscape – Leisure: Знання – Ландшафт – Дозвілля) [4]. І сьогодні сільський зелений туризм набуває популярності в Україні та її регіонах.

Сільській зелений туризм – це той вид туризму, що передбачає тимчасове перебування туристів у сільській місцевості (селі) для відпочинку та отримання ними послуг екологічного відпочинку. Під загальним визначенням «сільський туризм» прийнято розуміти туризм, який базується на території сільської місцевості у тематичних сільських хатах, садибах або фермах, але не виключає відпочинок на особливих рекреаційних територіях, таких як національні парки, лісові зони, приморське узбіччя, природні джерела і таке інше. Взагалі, це майже, всі форми відпочинку, які можуть бути у сільській місцевості. Але слід звернути увагу, на те що термінологічний аналіз цього визначення, не набув єдності та абсолютної згоди серед науковців та дослідників і наразі є суперечливим значенням в питанні ведення туристичної діяльності на селі [5].

Дуже часто такі поняття, як «сільський туризм», «зелений туризм», «агротуризм», «екотуризм» вживають як синоніми. Однак це не зовсім доречно, адже за змістовним наповненням поняття «сільський туризм» значно ширше за «агротуризм» та «екологічний туризм», які є лише його організаційними формами. При цьому, агротуризм має дещо спільне з екотуризмом, а саме відповідає критеріям екологічності, тобто сприяє охороні природи, збереженню природних пам'яток і т. д. Але агротуризм має й іншу мету – він пропонує перебування в аграрному підприємстві, агрооселі і вивчення сільського життя, або просто відпочинок у мальовничій місцевості, тоді як екотуризм зосереджений на активному вивченні природи і, найчастіше, активних подорожах.

Сільській зелений туризм – це не тільки проживання міського жителя у селі, але й розвиток туристичної інфраструктури, яка включає добре транспортне сполучення між населеними пунктами, створення місць для проведення дозвілля, харчування туристів та ін. Під час відпочинку у сільській місцевості, люди мають можливість відчувати красу навколишньої природи, відвідати визначні пам'ятки, спробувати домашню сільську їжу, брати участь у сільськогосподарських роботах (годуванні тварин, збиранні овочів, ягід чи фруктів та ін.), сходити в ліс за грибами чи ягодами, пополювати на дичину, кататися на конях та човнах, отримати інші послуги. Інтерес туристів також викликає присутність на святкуванні релігійних та народних свят, фестивалів та ін. Потреба у відпочинку є однією з фізіологічних потреб людини. Стимулювали потребу в туризмі повинні відповідні умови зовнішнього і особистого порядку.

Активний розвиток сільського зеленого туризму є актуальним та популярним на сьогоднішній день також і в сфері підприємницької та інвестиційної діяльності. Підприємці та інвестори розглядають цей вид, як прибутковий та рентабельний, а також, як напрям інтенсифікації місцевої економіки, яка допомагає зберігати та покращити природне середовище, місцеву культуру й традиції. Темпи зростання популярності сільського туризму оцінюються від 10-20% до 30% на рік, а його частка в доходах від міжнародного туризму сягає 10-15% [3].

В Запорізькій області сільський зелений туризм – це перспективний напрямок розвитку діяльності малого та середнього бізнесу на селі, це актуальне і перспективне джерело збільшення надходжень до бюджетів різних рівнів та можливість створення нових робочих місць.

Визначено, що 15 % площі області складають курортні та рекреаційні території. В порівнянні з іншими областями – це не багато, але і це дає можливість розвитку різних видів зеленого туризму (сільського, агро-, фермерського та екотуризму). В Запорізькій області зосереджений значний історико-культурний та туристичний потенціал, який робить територію краю привабливою для розвитку різних видів туризму, а також зацікавленості і популяризації серед вітчизняних та закордонних туристів.

Доцільність розвитку сільського зеленого туризму в Запорізькій області доводить SWOT-аналіз (табл.1), який дозволяє об'єктивно проаналізувати та оцінити переваги такого виду туризму та запропонувати ефективні дії щодо попередження можливих проблем. Розгляд сильних аспектів дає змогу визначити потенційні можливості регіону та розробити ефективну стратегію його розвитку.

Таблиця 1

SWOT-аналіз зеленого туризму в Запорізькій області*

Фактори, що сприяють розвитку сільського зеленого туризму у Запорізькій області	
Сильні сторони (S)	(W) Слабкі сторони
<ol style="list-style-type: none"> 1. Сприятливі природно-кліматичні умови, наявність водних ресурсів: море, ріки, водосховище, ставки, мінеральні воли, лікувальні джерела. 2. Розвинута транспортна інфраструктура, є залізничні станції по всім основним містам, автомобільні траси, річковий порт, морський порт. 3. Велика кількість історико-культурних пам'яток. 4. Потужно розвинуте сільськогосподарське виробництво, 85% земельного фонду області зайняті с/г призначення (поля, сади, виноградники, ягідники, теплиці, овочівники). 5. Прийнятна ціна на проживання та харчування 6. Харчування через вживання екологічно чистих продуктів, вирощених самостійно. 7. Розвиток кооперативів і кластерів. 8. Підтримка з боку влади, громадських організацій. 9. Розвиваються інвестиційні проекти підтримки сільгоспвиробників, в тому числі сільського зеленого туризму. 10. Існування багатонаціональних громад в області (інтеркультурність) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Мала кількість приватних садіб. 2. Необізнаність господарів, фермерів та невеликих підсобних господарств в перевагах введення даного виду туризму у себе в господарстві та налаштування всіх відповідних умов. 3. Недостатня обізнаність населення в даному виді відпочинку. 4. Непривабливий імідж України в очах іноземців у зв'язку з АТО. 5. Неповне використання існуючого рекреаційного та історико-культурного потенціалу області, низький рівень якості курортно- туристичних послуг. 6. Нерівномірний міжрайонний розвиток сільського зеленого туризму на території області. 7. Недостатньо розвинута інфраструктура в містах та селах (погані дороги, низький рівень і якість проживання)
Можливості, які сприятимуть розвитку СЗТ в регіоні	Загрози, що перешкоджають розвитку СЗТ
<ol style="list-style-type: none"> 1. Збільшення доходів та зайнятості сільського населення. 2. Покращення умов життя в українських селах. 3. Зростання інвестиційної привабливості та нарощування міжнародної технічної допомоги. 4. Покращення бізнес-клімату в області, відновлення стимулювання розвитку малого та середнього бізнесу. 5. Формування позитивного іміджу в області, в Україні у світі. 6. Покращення інфраструктури сіл. 7. Збереження і покращення історико-культурних пам'яток. 8. Зростання світового попиту на українську сільськогосподарську продукцію шляхом використання СЗТ. 9. Доступність сучасних інформаційних технологій у розвиток СЗТ в області. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Політична нестабільність. 2. Нестабільність курсу національної валюти. 3. Зростання цін на енергоносії. 4. Недосконала кредитна система для розвитку малого і середнього бізнесу, а саме в розвитку СЗТ. 5. Безробіття в країні підвищує рівень злочинності і тим самим відлякує туристів. 6. Недосконала нормативно-правова база щодо інструментів діяльності СЗТ, а також податкова політика та з питань розвитку зелених садіб в регіоні. 7. Відсутність категоризації знижує якість умов проживання гостей в садибах.

*Розроблено автором на основі аналізу джерела [7]

SWOT-матриця дає змогу, завдяки різним комбінаціям взаємовигод, виявити взаємозв'язки між сильними та слабкими сторонами, а також можливі загрози між факторами, що мають стратегічне значення для Запорізької області. Саме ці взаємозв'язки дозволяють сформулювати порівняльні переваги, передбачити ризики, які є основою для стратегічного вибору – формулювання стратегічних та операційних цілей розвитку області на довгострокову перспективу.

SWOT-аналіз є безумовно ефективним. Однак, він придатний для аналізу систем, що ефективно функціонують і достатньо оцінити лише основні параметри для прогнозування їх розвитку. Тому для аналізу стану СЗТ та перспектив його розвитку в Запорізькій області необхідно застосовувати також інші новітні методики. При цьому особливу увагу слід приділити аналізу проблем, пов'язаних з розвитком туризму, скороченню розриву між існуючим та прогнозованим станом галузі, визначенню ресурсів, необхідних для виходу на встановлені показники та досягнення головної мети стратегічного плану – підвищення ефективності функціонування як СЗТ і сільських територій, так і туристично-рекреаційної галузі загалом.

На даний час в області функціонують понад 550 туристичних та рекреаційних закладів, до цього числа входять і заклади тимчасового розміщення, садиби сільського (зеленого) туризму, комплекси відпочинку, які мають широкий спектр культурно розважальних заходів. У регіоні біля 8,5 тис. пам'яток історії та культури; діє 23 комунальних музеїв та 2 національних заповідники та 114 музеїв на громадських засадах.

В регіоні активно функціонує 31 садиба сільського зеленого туризму. Аналізуючи діяльність області можна виділити Бердянський район з 18 офіційно зареєстрованими садибами. Набагато менше їх у Запорізькому районі – 4, Мелітопольському – 2, а також по одній – у Новомиkolaївському, Чернігівському, Оріхівському, Вільнянському, Приазовському, Куйбишевському та Якимівському районах [1].

За даними Департаменту економічного розвитку і торгівлі облдержадміністрації, серед активних та популярних садиб, що працюють на території краю є «Етносело» у с. Червонокозацьке, Вільнянського району; «Аквазоо» у с. Петрополь, Запорізького району, «Гостини у Валентини» у Мелітопольському районі.

Найбільш привабливим доповненням в діяльності та поширенні СЗТ є рибальський туризм, що розвивається на Азовському морі (Бердянський і Приазовський райони), на річці Дніпро та на багатьох інших територіях області, де розташовані спеціально зарибнені ставки. Наприклад, у с. Салтичія, Чернігівського району для рибалок створено цілий комплекс «Великий став» з автостоянкою, будиночками для проживання, зручними місцями для лову коропа, білого амура, товстолобика, сома. Це дає змогу поєднувати відпочинок, розвагу і бізнес. А у с. Чкалове Приазовського району відремонтовано будинок всевітньо відомого мандрівника Федора Конюхова. До цього будинку заїжджають туристи з України та іноземці з різних країн.

Це, звісно, не повний перелік зелених садиб, які все частіше обирають городяни для відпочинку. Проте у Департаменті економічного розвитку і торгівлі наголошують, що сільський зелений туризм в області серйозно працюватиме лише за умови всебічної підтримки місцевої влади.

Зараз (від 03.10.2017) у Верховній Раді очікує другого читання Проект Закону про внесення змін до Закону України "Про особисте селянське господарство" щодо розвитку сільського зеленого туризму в якому є юридичне визначення поняття «сільський зелений туризм» і тим самим чітке розмежування підприємницької та непідприємницької діяльності у сфері туристичної діяльності, що здійснюється в сільській місцевості. Також там акцентується увага на необхідності забезпечення державної підтримки цього виду діяльності сільських мешканців шляхом організації для них фахової підготовки та перепідготовки членів особистого селянського господарства

у сфері такого туризму. Саме такий туризм забезпечить кумулятивний ефект для сільських територій. Він полягатиме, зокрема, у створенні нових робочих місць для забезпечення комплексності пропонованих туристичних послуг (транспортування, екскурсійне обслуговування та ін.) та розбудові інфраструктури сільських поселень. Там зазначено про необхідність надавати послуги у сфері сільського (зеленого) туризму з організації дозвілля та заходів, пов'язаних із місцевими звичаями і традиціями гостинності, заходів рекреаційного та оздоровчого характеру відповідно до природно-рекреаційного потенціалу місцевості, особливостей її культурної, історичної та етнографічної спадщини [8].

На сучасному етапі не існує єдиної методики оцінки ефективності внеску СЗТ в національне господарство України. Але основні економічні вигоди, які пов'язані із СЗТ в регіоні та представимо у вигляді схеми, яка представлена на рис 1.

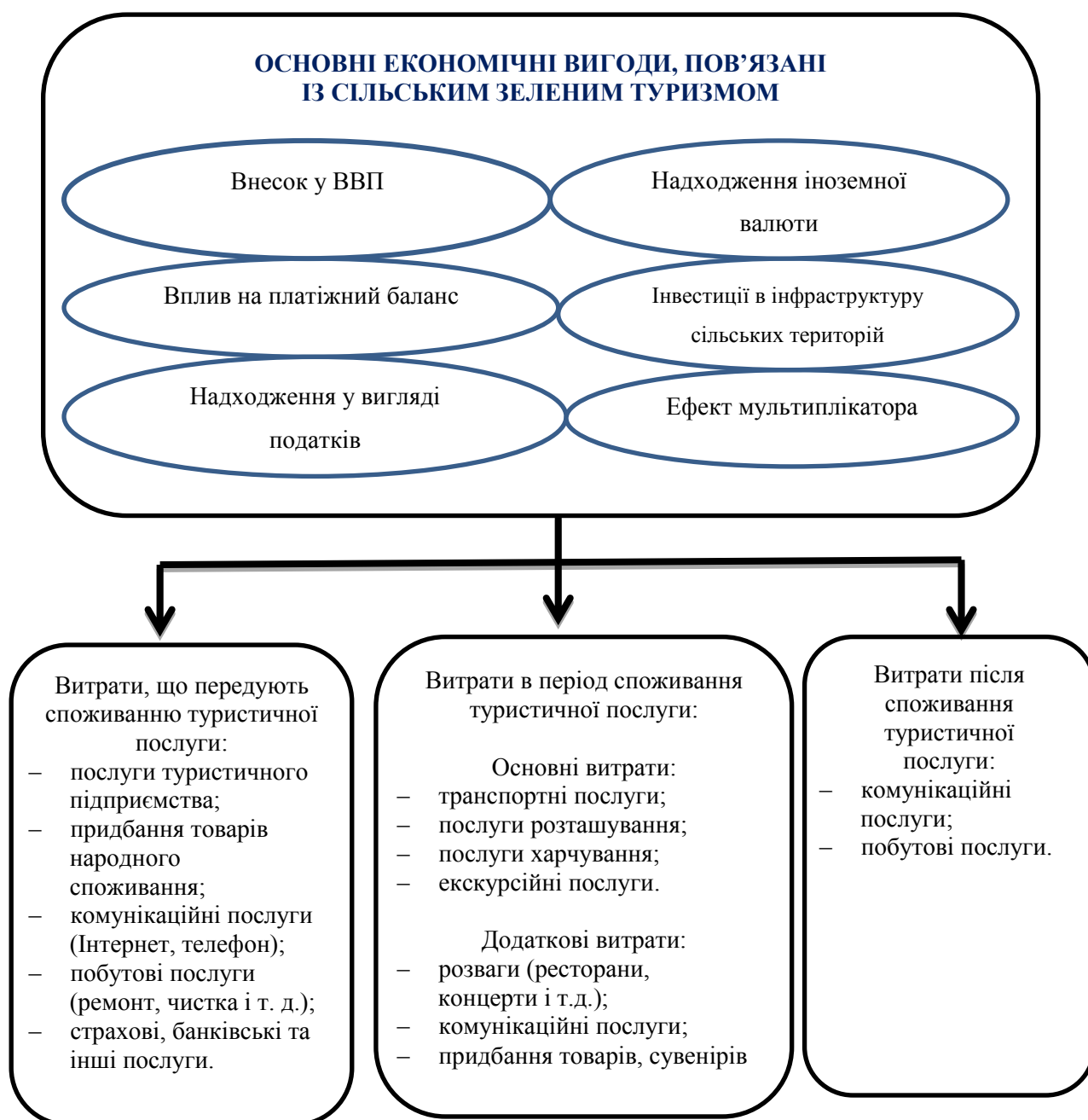

Рис. 1. Основні економічні вигоди, пов'язані із сільським зеленим туризмом*

*Розроблено автором на основі джерела [3]

Активізація сільського зеленого туризму формує сприятливі передумови для підвищення рівня якості життя сільського населення та стабілізації макроекономічних показників розвитку суб'єктів аграрного сектору та аграрно-адміністративних одиниць.

Висновки та перспективи подальших розвідок. Сільський зелений туризм – це не стільки прибутково-комерційна діяльність, скільки соціально-економічне явище, що дає шанс відродити економіку села, зберегти його традиційні цінності та сільські громади. У більшості країн світу його розглядають як невід'ємну складову програми комплексного соціально-економічного розвитку села, оскільки він дає змогу вирішувати проблеми безробіття, поповнення місцевого бюджету, збуту сільськогосподарської продукції, становленню інфраструктури тощо. Розвиток сільського зеленого туризму у Запорізькій області має свою специфіку, зумовлену комплексним впливом різноманітних чинників – рекреаційних, історичних, географічних, етнографічних, культурних, економічних, соціальних та інших і має величезні передумови для подальшого розвитку. А це, у свою чергу, сприятиме розвитку сільських територій області та туристичної сфери в Україні.

Список використаних джерел:

1. Гловацька В.В. Кластеризація як напрям стратегічного розвитку сільського (зеленого) туризму / В.В. Гловацька [Електронний ресурс]. – Доступний з http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_gum/aprer/2010_6_1/2.pdf.
2. Економіка регіонів у 2015 році: нові реалії і можливості в умовах започаткованих реформ – К.: НІСД, 2015. – 92 с.
3. Кравчук А. О. Сільський туризм як стратегічний напрям диверсифікації операційної діяльності суб'єктів аграрного сектору Одещини / Алла Олексіївна Кравчук // Економічний аналіз: зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол.: В. А. Дерій (голов. ред.) та ін. – Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка», 2014. – Том 18. – № 3. – С. 45-51. – ISSN 1993-0259.
4. Нездоймінов С.Г. Туризм як фактор регіонального розвитку: методологічний аспект та практичний досвід. – Одеса: Астропринт, 2009.
5. Пінчук Т.А. Агротуризм як форма підприємництва у сільській місцевості // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://tourlib.net/statti_ukr/pinchuk2.htm
6. Сімків Л.Є. Теоретичні аспекти стратегії розвитку сільського зеленого туризму в регіоні / Л.Є. Сімків, І.І. Проданова – Науковий вісник НЛТУ України. – 2012. – Вип. 22.12 – [Електронний ресурс]. – Режим доступу file:///74_Sim.pdf
7. Стратегія регіонального розвитку Запорізької області на період до 2020 року // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zoda.gov.ua/article/2264/strategiya-regionalnogo-rozvitku-zaporizkoji-oblasti-na-period-do-2020-roku.html>
8. Проект Закону про внесення змін до Закону України "Про особисте селянське господарство" щодо розвитку сільського зеленого туризму // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=55828
9. Закон України «Про особисте селянське господарство» // Відомості Верховної Ради України. – 2003 р. – № 29. – С.232; 2015 р. – №21. – С.133.

References:

1. Glovatskaya, V.V. (2010) Clusterization as a Direction of Strategic Development of Rural (Green) Tourism / VV Glovatskaya [Electronic resource]. – Available at http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_gum/aprer/2010_6_1/2.pdf [in Ukrainian].
2. The Economy of the Regions (2015): new realities and opportunities in the conditions of the initiated reforms - K.: NISS, - 92 p [in Ukrainian].
3. Kravchuk, A.O. (2014) Rural Tourism as a Strategic Direction of Diversification of Operational Activities of the Subjects of the Agrarian Sector of Odessa Oblast / Alla Aleksandrovna Kravchuk // Economic analysis: Sb. sciences works / Ternopil National Economic University; Ed. V. A. Deriy (head ed.) and others. - Ternopil: Publishing and Printing Center of Ternopil National Economic University "Economic Thought" - Volume 18. - No. 3. - P. 45-51. - ISSN 1993-0259 [in Ukrainian].
4. Nezademinov, S.G. (2009) Tourism as A Factor of Regional Development: Methodological Aspect and Practical Experience. - Odessa: Astroprint [in Ukrainian].
5. Pinchuk, T.A. (2015) Farm Tourism as A Form of Entrepreneurship in the Countryside [Electronic resource]. Mode of access: http://tourlib.net/statti_ukr/pinchuk2.htm [in Ukrainian].

6. Samolyuk, N.M. (2012) Social-Labor Relations: Theory and Practice - No. 2 (4). [Electronic resource]. - Available at http://tourlib.net/statti_ukr/samoljuk.htm [in Ukrainian].
7. Strategy of Regional Development of Zaporizhzhya Region for the Period Till 2020 [Electronic resource] Access mode <http://www.zoda.gov.ua/article/2264/strategiya-regionalnogo-rozvitku-zaporizkoji-oblasti-na-period-do-2020-roku.html> [in Ukrainian].
8. Draft Law on Amendments to the Law of Ukraine "On private peasant farming" concerning the development of rural green tourism [Electronic resource]. - Access mode: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=55828 [in Ukrainian].
9. The Law of Ukraine "On Personal Peasant Economy" // Vidomosti of the Verkhovna Rada of Ukraine. - 2003 - No. 29. - P.232; 2015 - No. 21 - P.133 [in Ukrainian].

PASIEKA Stanislava Raymondivna,

Dr. Sc. (Economics), Professor,

Professor of the Department of Tourism, Cherkasy National University

named after Bogdan Khmelnytsky, Cherkasy, Ukraine

apaseka@ukr.net

DEMKO Valentyna Sergijivna,

postgraduate student on the specialty of "Economics"

Tavria State Agrotechnological University, Melitopol, Ukraine

valjademko88@gmail.com

**RURAL GREEN TOURISM AS THE PLEDGE OF AGRICULTURAL TERRITORIES
DEVELOPMENT**

Abstract.

Introduction. *The condition and development of rural green tourism in Zaporizhzhya region as a rational measure of diversification of entrepreneurial activity in rural areas as well as introduction of an alternative type of employment of rural population have been considered in the article. The basic conditions and factors for its improvement are given.*

Purpose. *To identify the potential opportunities for the development of rural green tourism in the south of Zaporizhzhia oblast and assess the main economic benefits of its activities for rural areas.*

Methods. *Methods of theoretical analyzes and SWOT analysis are used.*

Results. *The article examines the state and development of rural green tourism in Zaporizhzhia oblast as a rational measure of diversification of entrepreneurial activity of rural areas and the introduction of an alternative type of employment of rural population. The basic conditions and factors for its improvement are given.*

Originality. *The feasibility of developing rural green tourism in Zaporizhzhya oblast proves a SWOT analysis, which allows to objectively analyze and assess the benefits of this type of tourism and propose effective actions to prevent possible problems. Consideration of the strong aspects enables us to identify the potential of the region and develop an effective strategy for its development.*

Conclusion. *Rural green tourism is not so much profitable and commercial activity as a socio-economic phenomenon, which gives a chance to revive the rural economy, to pre-serve its traditional values and rural communities. In most countries, it is considered as an integral part of the program of integrated socio-economic development of the village, since it allows to solving the problems of unemployment, replenishing the local budget, marketing agricultural products, infrastructure development, etc. The development of rural green tourism in the Zaporizhzhya region has own specificity, due to the complex influence of various factors - recreational, historical, geographical, ethnographic, cultural, economic, social and others, and it has enormous preconditions for further development. It, in its turn will be promoting the development of rural territories of the region and tourism sector in Ukraine.*

Keywords: *rural green tourism, subjects of the agrarian sector, differentiation, operational activity, rural territories, agritourism product, entrepreneurial activity, agro farmstead.*

Одержано редакцією: 30.11.2017
Прийнято до публікації: 11.12.2017